

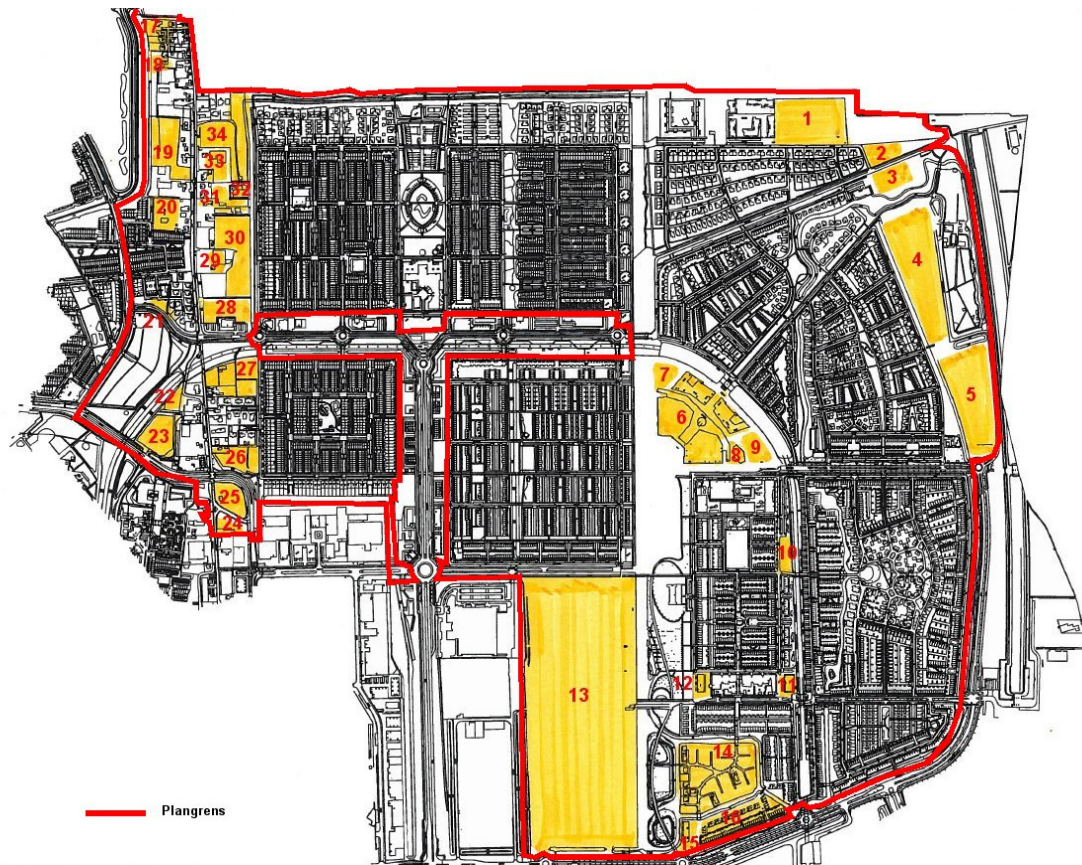
Notitie

Opdrachtgever: drs. J.G. Vos, gemeente Zoetermeer
Auteur: ir. G. Bakker
Betreft: Quick scan Oosterheem
Projectnummer: 0737
Datum: 23 februari 2012
Status: DEFINITIEF

bezoekadres:
Natuurhistorisch Museum Rotterdam
Westzeedijk 345
3015 AA Rotterdam
telefoon: 010 – 266 04 70
e-mail: info@bureaustadsnatuur.nl
www.bureaustadsnatuur.nl

Inleiding

Op verzoek van de gemeente Zoetermeer heeft Bureau Stadsnatuur een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden in delen van de wijk Oosterheem en percelen aan de aangrenzende Zegwaardseweg te Zoetermeer. Dit in het kader van de vigerende natuurwetgeving waarmee rekening gehouden moet worden bij ruimtelijke ontwikkelingen. De bekeken terreinen, genummerd 1 t/m 34, zijn weergegeven in Figuur 1 en in het overzicht in Tabel 1. In Tabel 1 is tevens een samenvatting gegeven van de belangrijkste resultaten van deze quick scan: of aanvullend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet nodig is of niet.

Figuur 1. Onderzochte terreinen (geel, genummerd 1 t/m 34).

Tabel 1. Bestemmingsplan Oosterheem / Zegwaartseweg-Noord: onderzochte terreinen in kader van dit onderzoek (bron: gemeente Zoetermeer).

nr.	adres / gebied	nr.	adres / gebied
1	Amstelstroom	18	Zegwaartseweg 162 B
2	M. Luther Kinglaan	19	Zegwaartseweg 148
3	M. Luther Kinglaan	20	Zegwaartseweg 146
4	Burg. Middelberglaan	21	Hugo de Grootlaan
5	Burg. Middelberglaan	22	Zegwaartseweg
6	Centrumgebied Oosterheem (winkelcentrum)	23	Ruimtebaan / Zegwaartseweg
7	Centrumgebied Oosterheem	24	Zegwaartseweg 45
8	Centrumgebied Oosterheem	25	Zegwaartseweg 47
9	Centrumgebied Oosterheem	26	Zegwaartseweg 47 A
10	Sumatra	27	Zegwaartseweg / Benthuiserstraat
11	Javalaan	28	Hofwegenstraat
12	Javalaan	29	Zegwaartseweg 61
13		30	Hofwegenstraat
14	Cyprus / Corsica / Aruba	31	Zegwaartseweg 67/67A
15	Bonaire	32	Maasdamstraat
16	Bonaire	33	Zegwaartseweg 71
17	Zegwaartseweg 172	34	Maasdamstraat

Methodiek

De ecologische quick scan is een verkennend onderzoek dat ingaat op potentiële beschermde natuurwaarden die, in het kader van de vigerende natuurwetgeving, relevant zijn voor eventueel uit te voeren projecten. De aandacht is hierbij uitgegaan naar soorten die opgenomen zijn in tabel 2 en tabel 3 van de Flora- en faunawet. Verder is gekeken of de Natuurbeschermingswet van kracht is in het betreffende gebied.

Op 23 januari 2012 heeft een ecooloog van bSR een bezoek gebracht aan de onderzoekslocatie. Hierbij is een inschatting gemaakt:

- of de bekeken terreinen potentie hebben voor strikt beschermde soorten;
- of er (indirecte) aanwijzingen zijn voor het voorkomen van strikt beschermde soorten;
- of er in het kader van de Flora- en faunawet vervolgonderzoek nodig is.

Daarnaast zijn actuele verspreidingsgegevens uit diverse bronnen geraadpleegd, om de aanwezigheid van bepaalde soorten in het onderzoeksgebied aannemelijk te maken of uit te sluiten.

In de onderzochte terreinen is gelet op aanwezigheid van vogelnesten, in het bijzonder die van jaarrond beschermde soorten. Verder is gekeken naar holtes en scheuren in de bomen die kunnen dienen als vaste rust- of verblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten en vogels. Voor de inspectie van de bomen is gebruik gemaakt van een verrekijker met een 10x vergroting. Ten slotte is gelet op potenties voor bepaalde beschermde plantensoorten in de terreinen.

De weersomstandigheden op het moment van onderzoek waren goed: zonnig, droog en warm voor de tijd van het jaar. Ook de weken voorafgaand aan het onderzoek waren nagenoeg vorstvrij.

Resultaten

Hieronder is per soortgroep een onderbouwing gegeven voor het wel of niet voorkomen van de groep als geheel of bepaalde vertegenwoordigers in het projectgebied. Alleen juridisch relevante groepen die zijn vermeld in de bijlagen tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet worden benoemd.

Tabel 1. Verantwoording onderzochte soortgroepen quick scan

soortgroep	potenties voor beschermde functionaliteit?	onderbouwing
flora	ja	Geschikt habitat aanwezig voor Rietorchis <i>Dactylorhiza majalis praetemissa</i> en Krabbenscheer <i>Stratiotes aloides</i> (Bakker <i>et al.</i> 2007, Stichting Floron 2011, Vos, J & H. Szegedi (red) 2011)
libellen	ja	Groene glazenmaker <i>Aeshna viridis</i> op minder dan 10 Km van onderzoeksgebied (Spookverlaat, Hazerswoude, www.waarneming.nl)
vlinders	nee	Geen populaties beschermde soorten in regio (www.vlinderstichting.nl)
kevers	nee	Geen populaties beschermde soorten in regio (www.eis.nl).
weekdieren	nee	Geen geschikt habitat aanwezig voor Nauwe korfslak <i>Vertigo angustior</i> of Zeggekorfslak <i>Vertigo moulinsiana</i> ; In zeer beperkte mate mogelijk geschikt habitat aanwezig voor Platte schijfhoren <i>Anisus vorticulus</i> (Boesveld & Gmelig Meyling 2008ab, Boesveld <i>et al.</i> 2011)
vissen	ja	Geschikt habitat aanwezig voor Kleine modderkruiper <i>Cobitis taenia</i> en Bittervoorn <i>Rhodeus amarus</i>
amfibieën	ja	Populatie Rugstreppad <i>Bufo calamita</i> aanwezig binnen onderzoeksgebied
reptielen	nee	Geen beschermde soorten in regio (van Delft <i>et al.</i> 2011)
vogels	ja	Kans op enkele soorten jaarrond beschermde roofvogels: Sperwer <i>Accipiter nisus</i> , Buizerd <i>Buteo buteo</i> en uilen: Ransuil <i>Asio otus</i> , Steenuil <i>Athene noctua</i> en Kerkuil <i>Tyto alba</i> (www.sovon.nl).
zoogdieren	ja	Geschikt habitat voor vlemmuizen aanwezig; geen geschikt habitat voor beschermde grondgebonden zoogdieren aanwezig (Mostert 2011)

In onderstaande paragrafen wordt voor ieder onderzocht terrein nader toegelicht wat de bevindingen zijn van het veldwerk en welke restricties daaruit voortvloeien. De nummering en naamgeving van de terreinen volgt die zoals hierboven is gegeven.

1. Amstelstroom

Vlak opgespoten terrein. Gemaaid; in zomermaanden begroeid met lage gras- en kruidenvegetatie. Randzones slootoever begroeid met Riet.

- Kans op broedende vogels in sloot randzone (geen jaarrond beschermde soorten).
- Verder geen beschermde soorten verwacht.

2. M. Luther Kinglaan

Vlak, recent vergraven terrein met smalle greppel, sterk verstoorde grond.

- Kleine kans op Rugstreppad in greppel.
- Verder geen beschermde soorten verwacht.

3. M. Luther Kinglaan

Grasachtig perceel met laagtes begroeid met Riet en ruigtekruiden.

- Kans op broedende vogels in dichtere begroeiing laagtes (geen jaarrond beschermde soorten).
- Kleine kans op Rugstreppad in sloot en oever sloot grenzend aan perceel.
- Verder geen beschermde soorten verwacht.

4. Burg. Middelberglaan

Vlak terrein begroeid met grassen en kruiden, doorsneden door enkele zeer ondiepe greppels.

- Kleine kans op broedende vogels in perceel (Kievit), maar vermoedelijk regelmatig verstoord (mensen + honden).
- Kleine kans op Rugstreppad in greppels.
- In sloot tussen 4 en 5 is in verleden Rugstreppad vastgesteld. Oeverzone van deze sloot is risicogebied.

- Verder geen beschermde soorten verwacht.

5. Burg. Middelberglaan

Vlak terrein begroeid met grassen en kruiden.

- Kleine kans op broedende vogels in perceel (Kievit), maar vermoedelijk regelmatig verstoord (mensen en honden).
- Kleine kans op Rugstreeppad maar geen vaste rust- of verblijfplaats verwacht.
- In sloot tussen 4 en 5 is in verleden Rugstreeppad vastgesteld. Oeverzone van deze sloot is risicogebied.

6. Centrumgebied Oosterheem (winkelcentrum)

Bouwplaats.

- Geen beschermde soorten verwacht.

7. Centrumgebied Oosterheem

Bouwplaats.

- Geen beschermde soorten verwacht.

8. Centrumgebied Oosterheem

Bouwplaats.

- Geen beschermde soorten verwacht.

9. Centrumgebied Oosterheem

Bouwplaats.

- Geen beschermde soorten verwacht.

10. Sumatra

Vlak, kortgemaaid gras, klein, ingeklemd tussen spoor en bebouwing.

- Geen beschermde soorten verwacht.

11. Javalaan

Vlak perceel, overwegend kaal zand, ingeklemd tussen spoor en bebouwing.

- Geen beschermde soorten verwacht.

12. Javalaan

Bouwplaats.

- Geen beschermde soorten verwacht.

13. Naamloos

Groot braakliggend terrein, overwegend vlak en deels vergraven. Grote regenwaterplassen in terrein aanwezig. Overvloedige aanwezigheid van ruigtekruiden en Riet, ligt al geruime tijd braak.

- Zeer grote kans op vestiging van broedende vogels (geen jaarrond beschermde soorten).
- Kleine kans op voorkomen overige beschermde soorten onder huidige toestand (zoals Rietorchis, Rugstreeppad).

14. Cyprus/Corsica/Aruba

Kortgemaaid gras op vlak terrein tussen bebouwing en verharding van straten.

- Geen beschermde soorten verwacht.

15. Bonaire

Bouwplaats.

- Geen beschermde soorten verwacht.

16. Bonaire

Bouwplaats.

- Geen beschermde soorten verwacht.

17. Zegwaartseweg 172

Bebouwing in vorm van bakstenen woning.

- Kleine kans op vestiging Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis of Laatvlieger.
- Kleine kans op vestiging Huismus.
- Zelden worden verblijfplaatsen van bovengenoemde soorten in dit type nieuwbouw aangetroffen.

18. Zegwaartseweg 162 B

Bebouwing in vorm van bakstenen schuur met pannendak met omringend verhard erf.

- Kleine kans op vestiging Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis of Laatvlieger.
- Kleine kans op vestiging Huismus.

19. Zegwaartseweg 148

Weide, door schapen begraasd.

- Geen beschermde soorten verwacht
- Knotwilgen aan rand ongeschikt als verblijfplaats voor Steenuil.

20. Zegwaartseweg 146

Bebouwd terrein, o.a. twee grote houten schuren aanwezig, permanent toegankelijk van buiten; deels begroeid met Klimop aan buitenzijde.

- Kans op broedende vogels in bebouwing en struweel.
- Zeer kleine kans op jaarrond beschermde vogels in bebouwing (Huismus, Kerkuil).
- Kleine kans op vestiging Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis of Gewone grootoorvleermuis in bebouwing.

21. Hugo de Grootlaan

Gemaaide berm/gazon.

- Geen beschermde soorten verwacht.

22. Zegwaartseweg

Ruige terrein met overwegend Riet en Braam, omringd door Elzen.

- Grote kans op broedende vogels (geen jaarrond beschermde soorten).
- Verder geen beschermde soorten verwacht.

23. Ruimtebaan / Zegwaartseweg

Baggerdepot, door kortgemaaide dijken omringende bak met water en slib.

- Geen beschermde soorten verwacht.

24. Zegwaartseweg 45

Paardenbak met lage stallen, intensief in gebruik.

- Geen beschermde soorten verwacht.
- Stallen ongeschikt voor bijvoorbeeld Huismus.

25. Zegwaartseweg 47

Grote, voormalige tuin, voorzien van gazons, struweelhagen, bomen en vijver.

- Grote kans op vestiging broedende vogels (nesten van o.a. Ekster en Houtduif aanwezig).
- Zeer kleine kans op vestiging jaarrond beschermde vogels (Ransuil, evt. in oud eksternest).
- Krabbenscheer (FFwet tabel 2) aanwezig in vijver (vrijwel zeker aangevoerd door mensen).
- Zeer kleine kans op gebruik vijver door Groene glazenmaker

- Aanwezigheid vaste rust- of verblijfplaatsen vleermuizen uitgesloten.
- Terrein komt niet in aanmerking als essentieel onderdeel van eventuele vliegroute vleermuizen.
- Voorkomen Rugstreeppad vrijwel uitgesloten.

26. Zegwaartseweg 47 A

Kortgemaaid grasperceel, overstaande ruigte langs hekwerk aan rand.

- Kleine kans op broedende vogels in ruigte aan rand.
- Overige beschermde soorten uitgesloten.
-

27. Zegwaartseweg / Benthuizerstraat

Vlak terrein, in gebruik als moestuincomplex. Permanent verstoord.

- Geen beschermde soorten verwacht.
- Zeer kleine kans op broedende vogels.

28. Hofwegenstraat

Kortgemaaid vlak ruig perceel met gras op zand.

- Geen beschermde soorten verwacht.

29. Zegwaartseweg 61

Paardenbak, vlak zandig perceel.

- In gebruik zijnde nestkast van Torenvalk aanwezig in aanpalende boom.
- Verder geen beschermde soorten verwacht.

30. Hofwegenstraat

Vlak terrein, overwegend bestaand uit kaal zand, spaarzaam begroeid.

- Geen beschermde soorten verwacht.

31. Zegwaartseweg 67 / 67A

Drie groene golfplaten loodsen aanwezig alsmede enkele lage schuren. Overwoekerende vegetatie aanwezig.

- Kans op vestiging van broedende vogels, o.a. ook in dichtbegroeid slootje tussen terrein 31 en 32.
- Constructie ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen.
- Verder geen beschermde soorten verwacht.

32. Maasdamstraat

Paardenbak, vlak zandig perceel.

- Geen beschermde soorten verwacht.

33. Zegwaartseweg 71

Kortgemaaid vlak perceel van gras op zand.

- Geen beschermde soorten verwacht.

34. Maasdamstraat

Kortgemaaid vlak perceel van gras op zand/aarde. Deels bebouwd (nieuwe woningen). Geen struweel of bomen aanwezig.

- Geen beschermde soorten verwacht.

Tabel 1. Bestemmingsplan Oosterheem / Zegwaartseweg-Noord: onderzochte terreinen in kader van dit onderzoek (bron: gemeente Zoetermeer). Voor toelichting per locatie, zie de paragraaf "Gevolgtrekking" hieronder.

nr.	adres / gebied	Aanvullend onderzoek FFwet nodig?	nr.	adres / gebied	Aanvullend onderzoek FFwet nodig?
1	Amstelstroom	nee	18	Zegwaartseweg 162 B	Mogelijk (vleermuizen, Huismus)
2	M. Luther Kinglaan	nee	19	Zegwaartseweg 148	nee
3	M. Luther Kinglaan	nee	20	Zegwaartseweg 146	ja (vleermuizen, vogels)
4	Burg. Middelberglaan	Mogelijk (Rugstreepad)	21	Hugo de Grootlaan	nee
5	Burg. Middelberglaan	Mogelijk (Rugstreepad)	22	Zegwaartseweg	nee
6	Centrumgebied Oosterheem (winkelcentrum)	nee	23	Ruimtebaan / Zegwaartseweg	nee
7	Centrumgebied Oosterheem	nee	24	Zegwaartseweg 45	nee
8	Centrumgebied Oosterheem	nee	25	Zegwaartseweg 47	ja (Groene glazenmaker, vogels)
9	Centrumgebied Oosterheem	nee	26	Zegwaartseweg 47 A	nee
10	Sumatra	nee	27	Zegwaartseweg / Benthuiserstraat	nee
11	Javalaan	nee	28	Hofwegenstraat	nee
12	Javalaan	nee	29	Zegwaartseweg 61	nee
13	naamloos	Mogelijk (vogels)	30	Hofwegenstraat	nee
14	Cyprus / Corsica / Aruba	nee	31	Zegwaartseweg 67/67A	nee
15	Bonaire	nee	32	Maasdamstraat	nee
16	Bonaire	nee	33	Zegwaartseweg 71	nee
17	Zegwaartseweg 172	nee	34	Maasdamstraat	nee

Conclusie

In 11 van de 34 bekeken terreinen zijn potenties voor beschermde natuurwaarden gevonden; in zes terreinen (zie ook Tabel 1) is mogelijk vervolgonderzoek nodig in het kader van de Flora- en faunawet, dit zijn de terreinen 4, 5, 13, 18, 20 en 25. Voor Zegwaartseweg 17 is woningbouw al gerealiseerd en is onderzoek niet nodig, ondanks potenties voor vleermuizen en vogels. Voor de overige terreinen, inclusief terreinen 1,2,3 en 22, volstaat de Gedragscode Flora en Fauna van de gemeente Zoetermeer voor de omgang met vogels in het broedseizoen. Hieronder wordt per genoemd terrein een gevolgtrekking gegeven naar aanleiding van de bevindingen.

Gevolgtrekking

Algemeen

Er liggen geen Natura 2000-gebieden binnen de ecologische invloedssfeer van het onderzoeksgebied. Derhalve is de Natuurbeschermingswet hier niet van toepassing.

Verder zijn in geen enkel terrein situaties aangetroffen waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde vissen (Kleine modderkruiper, Bittervoorn) of weekdieren (Platte schijfhoren) in het geding is, hoewel geschikt habitat wel in de omgeving aanwezig is en het voorkomen van deze soorten daar soms ook is aangetoond. Soorten waar men in verschillende terreinen rekening mee moet houden hebben betrekking op (vooral) broedende vogels, zoogdieren (vleermuizen) en Rugstreepad (alleen noordoostkant Oosterheem). Potentiële groeiplaatsen voor beschermde orchideeën zijn niet aangetroffen. Vrijwel alle terreinen hebben betrekking op jonge, sterk verstoorde gronden die voorlopig niet in aanmerking komen als groeiplaats. Hieronder wordt voor alle terreinen waar potenties zijn gevonden voor beschermde natuurwaarden aangeven

wat men kan doen en moet laten. Voor de overige terreinen wordt op basis van de bevindingen vervolgonderzoek niet nodig geacht.

Terreinen 1,2,3,4,5 (noordoostzijde Oosterheem, omgeving Stadboerderij)

In de greppels en laagtes met meer dan kniehoge begroeiing dient hier rekening te worden gehouden met de mogelijkheid van broedende vogels en aanwezigheid van amfibieën, waaronder mogelijk de strikt beschermde Rugstreeppad. Bij werkzaamheden in deze terreinen in de periode 1 maart-1 augustus dient vooraf geïnspecteerd te worden of zich vogels of amfibieën bevinden binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteit en of er kans is op verstoring. Wanneer er kans is op verstoring (dit hangt af van de precieze werkzaamheden in een terrein) dient de situatie te worden ontzien tot na het broedseizoen van de aanwezige vogelsoort(en). Wanneer zich Rugstreeppadden (imago's, larven of eisnoeren) bevinden op een oever, in een sloot of greppel, mag hier niet gewerkt worden. Wanneer essentiële onderdelen van het leefgebied van de Rugstreeppad definitief worden aangetast, te weten sloten en oevers waarvan bewezen is dat de soort zich daar voortplant, en/of sprake is van een structureel gebruik als landhabitat, dan dient een Verklaring van Geen Bedenkingen ex artikel 75 van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd voor het wegnemen van leefgebied en het verstoren van exemplaren van deze soort.

Terrein 13 (zuidwestzijde Oosterheem)

In dit grote, braakliggende terrein mag onder de huidige omstandigheden niet worden gewerkt in de periode 1 maart-1 augustus vanwege de grote kans op vestiging en verstoring van broedende vogels. Het gaat hier zowel om groundbroeders als Kievit *Vanellus vanellus*, Scholekster *Haematopus ostralegus* en Kleine plevier *Charadrius dubius*, als kleine zangvogels van riet en ruigte: Blauwborst *Luscinia svecica*, Bosrietzanger *Acrocephalus palustris* en Rietgors *Emberiza schoeniclus*. Wil men toch werkzaamheden uitvoeren in dit terrein, dan dient men voorafgaande aan de genoemde periode het terrein ongeschikt te maken voor broedende vogels door dit te ontdoen van vegetatie. In alle gevallen dient voorafgaand aan werkzaamheden in de genoemde periode een inspectie van het terrein plaats te vinden. Daarbij wordt aangegeven welke afstand men dient te houden ten opzichte van in het terrein aanwezige nesten, eieren of nog niet vliegvlugge jonge vogels. Verstoring hiervan is verboden, hier kan men geen ontheffing voor krijgen. Werkzaamheden dienen bij een te groot risico op verstoring te worden uitgesteld tot na het broedseizoen van de soorten in kwestie.

Terreinen 17 & 18 (Zegwaartseweg 172 & 162B)

Bij eventuele sloop van de bakstenen woningen op deze locaties dient aanvullend onderzoek te worden uitgevoerd naar het voorkomen van vleermuizen en Huismus. Het vleermuisonderzoek bestaat uit twee bezoeken in de periode 10 mei-1 juli en twee in de periode 15 augustus-1 oktober. Voor het vaststellen van eventuele verblijfplaatsen van Huismus volstaan twee bezoeken in de periode 1 maart-1 mei.

Terrein 20 (Zegwaartseweg 146)

De grote houten schuren dienen, nader te worden onderzocht op gebruik door Kerkuil en vleermuizen in de periode 1 maart-1 augustus. Vanwege de kans op aanwezigheid van broedende vogels en vleermuizen kan sloop niet plaatsvinden in de periode 1 maart-1 augustus. Bovendien kan sloop sowieso niet plaatsvinden zonder dat ecologisch onderzoek is uitgevoerd. Verstoring van broedende vogels is wettelijk verboden; hiervoor kan geen ontheffing worden verkregen.

Terrein 22 (Zegwaartseweg, naast baggerdepot)

Dit verruigde terrein heeft grote potentie als vogelbroedgebied. Indien hier maai- of kapwerkzaamheden plaats moeten vinden dan moet men dit niet in de periode 1 maart-1 augustus te doen. Wanneer er op korte termijn geen plannen mee zijn wordt geadviseerd dit terrein ongemoeid te laten ten gunste van de lokale flora en fauna.

Terrein 25 (Zegwaartseweg 47)

In de vijver op dit terrein bevindt zich Krabbescheer, een soort van Flora- en faunawet bijlage tabel 2. Een deel van de planten dient te worden herplaatst in een alternatieve geschikte watergang in de buurt, bij voorkeur de wetering langs de Zegwaartseweg. Omdat zich op minder dan 10 kilometer van deze locatie een populatie Groene glazenmaker bevindt, dient er rekening te worden gehouden met het gebruik van de vijver als voortplantingsplaats door deze soort. Door de geïsoleerde ligging van deze vijver en het ontbreken van populaties in de directe omgeving, wordt de kans hierop als uiterst gering ingeschat. De vaststelling van larven van de wijder verbreide Vroege glazenmaker *Aeshna isoceles* tijdens een quick scan in 2011 (pers. med. H. Baas, gemeente Zoetermeer) geeft aan dat de biotische en abiotische omstandigheden geschikt kunnen zijn. Daarom wordt aanbevolen onderzoek te doen naar het voorkomen van Groene glazenmaker. Dit kan uitsluitend in de periode 20 juni-15 augustus, wanneer de imago's van deze soort vliegen, zich voortplanten en zodoende waarneembaar zijn. Het bemonsteren van de vijver op larven wordt vanwege de lage trefkans (als zich al voortplanting voordoet zijn de aantallen van deze soort vermoedelijk nog steeds zeer laag) en de lastige determinatie van larven.

Vanwege de royale aanwezigheid van bomen en struweel is de kans groot dat zich broedende vogels vestigen in het terrein. Er zijn nesten van Houtduif en Ekster *Pica pica* vastgesteld en naar schatting tien andere soorten zijn zo algemeen in de omgeving dat zij als broedvogel kunnen worden verwacht. Wanneer werkzaamheden in dit terrein plaatsvinden zal de opgaande beplanting naar verwachting moeten worden verwijderd. Met klem wordt geadviseerd dit te doen in de periode 1 september (Houtduif kan tot deze datum broeden) tot 1 maart. Wanneer men toch wil werken buiten deze periode dient een ter zake kundige vast te stellen of zich broedende vogels in het terrein bevinden en welke afstand moet worden gehouden om verstoring te voorkomen.

Aanbevelingen voor beheer van braakliggende terreinen

Zo lang er sprake is van de bestaande situatie kan de natuurkwaliteit in sommige, terreinen, bijvoorbeeld die rond de Stadsboerderij van Oosterheem, worden verhoogd door minder frequent te maaien, dat wil zeggen kruiden en struweel in de laagtes te handhaven en de vlakke delen éénmaal per jaar te maaien. Het verdient aanbeveling om in de grotere terreinen vakken om de twee jaar te maaien in plaats van jaarlijks, dit om extra diversiteit in de vegetatie te krijgen en bepaalde fauna (bijvoorbeeld insecten en kleine zoogdieren) te faciliteren.

Wanneer geen sprake is van ingebruikname van Terrein 13 op korte termijn, wordt aanbevolen om dit als tijdelijk natuurgebied te bestempelen en er zo min mogelijk ingrijpende beheersingrepen toe te staan. Oppervlakte, ruige vegetatie en relief maken het een waardevol vogelbroedterrein.

Aanbevelingen voor vogelvriendelijke bouw en terreininrichting

Het verdient aanbeveling om bij nieuwbouwprojecten in Oosterheem rekening te houden met vogels. In het kader van de Stadsvogelcampagne van Vogelbescherming Nederland heeft de gemeente Zoetermeer in 2008 de Stadsvogelprijs gewonnen met initiatieven om in Oosterheem ruimte te creëren voor 50 vogelsoorten. De gemeente heeft veel gedaan om de spiksplinternieuwe Vinex-wijk Oosterheem om te toveren tot de vogelvriendelijkste nieuwbouwwijk van Nederland. Vogelbescherming Nederland heeft in 2009 een netwerk opgericht van vrijwilligers die opkomen voor vogels en hun leefgebieden in de stad. Zoetermeer heeft ook zo'n stadsvogeladviseur. Zij streeft in nauwe samenwerking met Vogelwerkgroep Zoetermeer naar een goed en duurzaam contact met gemeentelijke diensten, bouwers, beleidsmakers en burgers. Men kan contact opnemen met de stadsvogeladviseur via stadsvogeladviseur@vwgzoetermeer.nl, of via de stadsecologen Johan Vos en/of Hendrik Baas.

Vleermuisvriendelijk bouwen

Landschapsbeheer Flevoland, Zoogdierverseniging en TAUW hebben een folder ontwikkeld over vleermuisvriendelijk bouwen van huizen en andere gebouwen. Het behandelt niet alleen de simpele kasten als tijdelijke compensatie in het kader van de Flora en Faunawet, maar geeft ook een blik hoe hele wijken vleermuisvriendelijk ingericht kunnen worden. Voor vleermuizen kan veel worden gedaan als architecten,

bouwondernemingen, woningbouwverenigingen en gemeenten al bij de ontwikkeling en planvorming van huizen en wijken rekening houden met vleermuizen. De folder is te downloaden via:
<http://www.landschapsbeheer.net/projecten/ruimte-voor-plant-en-dier/project/vleermuizen-en-gebouwen/72>

Literatuur

Bakker, G., R.W.G. Andeweg & M.A.J. Grutters. 2007. Beschermde en bedreigde flora en fauna gemeente Zoetermeer. bSR ecologisch advies, Rotterdam.

Vos, J & H. Szegedi (red) 2011 Veldgids beschermde planten en dieren van Zoetermeer. gemeente Zoetermeer.

Bijlsma, R.G. 2010. Trends en broedresultaten van roofvogels in Nederland in 2009. De Takkeling 18 (1), 5-33

Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente. 2011. Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Stichting ANEMOON. Heemstede. 36 pp.

Boesveld, A. & A.W. Gmelig Meyling, 2008. Inhaalslag Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2007. Nauwe korfslak *Vertigo angustior*. Stichting ANEMOON. Heemstede. 37 pp.

Boesveld, A. & A.W. Gmelig Meyling, 2008. Inhaalslag Verspreidingsonderzoek. Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2007. Zeggekorfslak *Vertigo moulinsiana*. Stichting ANEMOON. Heemstede. 37 pp.

van Delft, J., A. de bruin & P. Frigge. 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON 13 (4), 105-119.

Mostert, K. 2011. Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland augustus 2011. Zoogdierveniging & St. Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland, Delft.

Stichting Floron. 2011. Nieuwe Atlas van de Nederlandse Flora. Stichting Floron, Nijmegen.

© bureau Stadsnatuur Rotterdam | Westzeedijk 345 | 3015 AA Rotterdam

Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende.

bSR kan door opdrachtgever niet aansprakelijk worden gesteld voor schade die voortvloeit uit gebruik van data of gegevens of door toepassing van aanbevelingen en conclusies, die zijn opgenomen in deze rapportage.

Bijlage 1: Impressies van enkele bekeken terreinen

Terrein 1 (links) en potentieel vogelbroedgebied in randzone sloot (rechts)

Terrein 3 en potentieel vogelbroedgebied in laagte (links) en slordig maai-beheer op (voormalige?) voortplantingsplaats van Rugstreeppad ten zuiden van Stadsboerderij (tussen terrein 4 en 5)

Randzone terrein 4 (links) en Grote kaardenbol in hetzelfde terrein (rechts).

Terrein 10 (links): Alleen geschikt als hondenuitlaatveld en terrein 11 (rechts): ligging, geringe oppervlakte maken de potentie voor natuurontwikkeling extreem laag.

Terrein 14 (links): gazon. Terrein 23 (rechts): baggerdepot.

Terrein 22 (links): rietruigte omringd door bomen. Terrein 28 (rechts): kortgemaaid gras.

Terrein 29/30 (links) met nestkast Torenvalk. Terrein 19 (rechts).

Terrein 26 (links): Ruigte aan rand perceel.